

کار نیک

کلیدواژه: کار نیک، **فطرت**، نفس اماره، **شیطان**.

پرسش: در آیات ۱۰۳ و ۱۰۴ سوره کهف، خداوند می‌فرماید کسانی کوششان در **دینا** تباه گشته، حال آن‌که فکر می‌کردند کار نیک انجام می‌دهند. از کجا بفهمیم که این کاری که نیک می‌پنداریم، در واقع این‌طور نیست؟
پاسخ: آیات شریفه، به معرفی زیانکارترین انسان‌ها و بدبخت‌ترین افراد بشر می‌پردازد. زیان واقعی و خسران مضاعف آنجاست که **انسان** سرمایه‌های مادی و معنوی خویش را در یک مسیر غلط و انحرافی از دست دهد و گمان کند کار خوبی کرده است، نه از این کوشش‌ها نتیجه‌ای برده، نه از زیانش درسی آموخته و نه از تکرار این کار در امان است.
این گمراهی و زیان در عمل، از پیروی **نفس اماره** و اندیشه و عقیده حاصل می‌شود؛ اما اگر انسان، عملی را بر طبق ندای اندیشه، عقیده و فطرت درست انجام داده باشد، هیچ‌گاه به گمراهی نرفته و می‌تواند **کار نیک** را از بد و ناپسند تشخیص دهد. چنانچه خدای متعال می‌فرماید: «ای کسانی که **ایمان** آورده‌اید! اگر از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید، برای شما وسیله‌ای جهت جدا ساختن **حق** از **باطل** قرار می‌دهد (روشن‌بینی خاصی که در پرتو آن، حق را از باطل خواهید شناخت) و گناهانتان را می‌پوشاند و شما را می‌آموزد و خداوند صاحب فضل و **بخشش** عظیم است.»

فهرست مندرجات

۱- ترجمه آیات ۱۰۳ و ۱۰۴ سوره کهف

۲- عوامل نیک دانستن کارهای بد

۲.۱- پیروی از خواسته‌های نفسانی

۲.۱.۱- تمایل فطرت به سوی خدا

۲.۱.۲- زینت دادن اعمال زشت به وسیله شیطان

۲.۲- اندیشه و عقیده باطل

۳- پانویس

۴- منبع

ترجمه آیات ۱۰۳ و ۱۰۴ سوره کهف

در ابتدا آیات ۱۰۳ و ۱۰۴ سوره کهف را از نظر می‌گذرانیم:
« بگو: آیا به شما خبر دهیم که زیانکارترین (مردم) در کارها، چه کسانی هستند؟ آنها که تلاش‌هایشان در زندگی دنیا گم (و نابود) شده با این حال، می‌پندارند کار نیک انجام می‌دهند!».

عوامل نیک دانستن کارهای بد

به‌طور کلی نیک پنداشتن کارهای بد و ناپسند، خطای در **اندیشه** است و می‌تواند عوامل گوناگونی داشته باشد که در زیر به آن اشاره می‌شود:

← ۱. پیروی از خواسته‌های نفسانی

نتیجه پیروی از خواسته‌های **نفس اماره** و نداشتن **تقوا**، آن است که انسان کارهای بد و ناپسند خود را زیبا و نیکو می‌پندارد. به عبارت دیگر، اگر انسان بر طبق **فطرت** - که همیشه به خوبی‌ها سوق داده و انسان را از مخالفت پروردگار برحذر می‌دارد - در جست‌وجوی حقیقت برآید، **کار نیک** را از بد و ناپسند تشخیص می‌دهد؛ خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید، برای شما وسیله‌ای جهت جدا ساختن حق از باطل قرار می‌دهد (روشن‌بینی خاصی که در پرتو آن، حق را از **باطل** خواهید شناخت) و گناهانتان را می‌پوشاند و شما را می‌آموزد و خداوند صاحب فضل و بخشش عظیم است.»
[\[۱\] انفال \(۸\)، آیه ۲۹.](#)

← تمایل فطرت به سوی خدا

[قرآن](#) می‌فرماید: «پس روی خود را متوجه آیین خالص پروردگار کن! این فطرتی است که خداوند انسان‌ها را بر آن آفریده، دگرگونی در [آفرینش](#) الهی نیست؛ این است آیین استوار؛ ولی اکثر مردم نمی‌دانند!».
[سوره روم \(۳۰\)، آیه ۳۰.](#)

یعنی فطرت، انسان را به سوی خدا می‌خواند؛ اما ممکن است انسان با انجام [گناه](#) همین ندای درونی را سرکوب کند و در نهایت با پیروی از [شیطان](#) کارش به جایی برسد که در تشخیص عمل نیکو به خطا رود.

← زینت دادن اعمال زشت به وسیله شیطان

خدای متعال در [قرآن کریم](#) می‌فرماید: «ما طایفه «عاد» و «ثمود» را نیز (هلاک کردیم) و مساکن (ویران شده) آنان برای شما آشکار است، شیطان اعمالشان را برای آنان آراسته بود؛ از این‌رو آنان را از راه (خدا) بازداشت؛ درحالی‌که بینا بودند».
[سوره عنکبوت \(۲۹\)، آیه ۲۸.](#)
و در آیات دیگری از قرآن کریم هم به این [زینت](#) دادن و خوب جلوه دادن شیطان تصریح شده است.

← ۲. اندیشه و عقیده باطل

گاهی نیکو دانستن کاری که در واقع بد و ناپسند بوده، از آنجا ناشی می‌شود که [انسان](#) به‌درستی پیرامون آثار و عواقب آن اندیشه، [تعقل](#) و [فکر](#) نمی‌کند. جهت اختصار به همین مقدار بسنده می‌کنیم و شما را برای تفصیل بیشتر به کتب روایی ارجاع می‌دهیم.

پانویس

۱. [↑ انفال \(۸\)، آیه ۲۹.](#)
۲. [↑ روم \(۳۰\)، آیه ۳۰.](#)
۳. [↑ عنکبوت \(۲۹\)، آیه ۲۸.](#)

منبع

[پایگاه اسلام کوئست.](#)

رده‌های این صفحه : [تفسیر](#) | [قرآن شناسی](#)